

UNITÁRIUS ÉRTESÍTŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, V., Koháry-utca 4.
 Telefon Aut. 174—24.
 A budapesti unitárius egyházközség
 hivatalos lapja.

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési ára
egy évre . . . . . 4 pengő
 Az előfizetési díjak a lelkészi hivatal
 címére küldendők.

Főszerkesztő **BARABÁS ISTVÁN** ♦ Felelős szerkesztő **JANCSI LÁSZLÓ**

HIVATALOS RÉSZ

Sz. 70—1930.

lelk.

Meghívó.

A budapesti unitárius egyházközség 1930. március 30-án,
 (vasárnap) déli 12 órakor a templomban (V., Koháry-u. 4.)

évi rendes közgyűlést tart,

melyre minden kepefizető tagot tisztelettel meghívunk

Budapest, 1930. március 9.

DR. KOZMA JENŐ s. k.
 gondnok

JÓZAN MIKLÓS s. k.
 lelkész

TÁRGYSOROZAT : 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv hitelesítés. 3. Folyó ügyek. 4. Évi jelentés az 1929-ik évről. 4. Folyópénztári számadás 1929-ről. 6. Alapítványi számadás 1929-ről. 7. Kebli Tanács egyharmadának kisorsolása. 8. Néhai Sigmund Károly helyének betöltése 2 évre. 9. Kebli Tanács által átutalt ügyek. 10. Időközben átutalt ügyek. 10. Időközben beérkező tárgyak. 11. Indítványok (írásban előre).

Meghívó.*

Magyarországi Unitárius Egyházi Igazgató Tanácsunk
1930. március hó 31-én, **(hétfőn)** délután 6 órakor a
tanácsteremben

évnegyedi rendes ülést tart,

melyre a Tanács tagjait tisztelettel meghívjuk.

Budapest, 1930. március 10.

DR. MIKÓ FERENC s. k.

főgondnok helyettes

JÓZAN MIKLÓS s. k.

püspöki vicarius

TÁRGYSOROZAT: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv hitelesítése. 3. Elnökileg elintézett ügyek. 4. Taft Vilmos halálára részvét. 5. Channing születésének 150 éves fordulója. 6. „Közalap” 1929-ik évi számadása. 7. „Nyugdíjalap” 1929-ik évi számadása, 8. Dr. Cornish disz doktorsága. 9. Vicariatus kölcsönszerződése. 10. Jelentés a Birtokper állásáról. 11. Időközben beérkező tárgyak. 12. Indítványok (írásban előre).

Március 15.

A tovasuhanó idő rohanásában pillanatra megáll tekintetünk ezen a napon. A legszebb napon, amivel a fölöttünk örökös Gondviselés megajándékozta a magyar nemzetet.

Ez a nap a kinyilatkoztatásnak napja. A felséges Isten adta értésére a magyarnak ezen a napon szent parancsolatait. Mint hajdan Mózesnek a 10 igében. Kegyetlen végzet rajtunk, — amikor a 12 pont valósággá válhatna — nincs országunk a 12 ponthoz. Mert Csonka-Magyarország nem ország.

*NB! Külön meghívót nem küldünk.

De biztat a remény, a legendás idők szépsége mosolyog felénk, hogy a Petőfi halottföltámasztó Talpra magyarja — talpra állítja egyszer a magyart és a szárnyat öltött magyar szó megcsendül mindenütt, ahol 1000 év folyamán magyar vér folyt, magyar verejték gyöngyözött, magyar harang szava zengett.

Egyházas közszellem.

(Folytatás.)

A Közgyűléssel szemben a „Kebli Tanács“ az egyházközség ügyvezető testülete és a közgyűlés legközvetlenebb végrehajtó szerve, ami abban a kötelezettségben is kifejezésre jut, hogy tartozik a közgyűlést érdeklő minden intézkedéséről, határozatáról és általában az egyházközségi életet érdeklő eljárásáról a Közgyűlés elé *jelentést* terjeszteni. (46. §.)

A Kebli Tanács emez ügyvezető tevékenységét juttatja kifejezésre a Szerv. Törvény 27. §. b. pontja is ekként: „Végrehajtja a *Közgyűlés* és felsőbb hatóságok és tisztviselők, jogérvényes határozatait“.

A közgyűlés azonban arról, hogy a határozatai valóban végre lettek-e hajtva, a Kebli-tanács évi jelentéseiből szerezhethet tájékozódást, de természetesen joga van minden közgyűlési tagnak kérdést intézni a határozatok mikénti foganatosítása iránt.

A „Kebli Tanács“ és a „Közgyűlés“ egymáshoz való viszonyáról és az egyházi élet jelenségeiről ezuttal részletesebben szólni nem kívánok, de úgy nézem, hogyha az egyházhivek a „Közgyűlés“-en gyakorolható jogukat minél többen, minél nagyobb odaadással gyakorolni fogják, akkor az *unitárius egyház közszelleme máról holnapra új életre támad*.

Ha az egyházhivek a saját jogaik gyakorlásával szemben közönyösek maradnak és a közgyűlések iránt nem érdeklődnek, akkor az egyház vezetésével szemben nem jogosult a kesergő, kuruc-panaszkodás, hanem az elégedetlenek különös köszönettel kell, hogy adózzanak, hogy a presbiterium és a vezetőség a közgyűlés széleskörű jogának a gyakorlása nélkül is „*egyházközségünk hajóját*“ szélcsendes vizeken kormányozzák.

A valóság szempontjából a legelső feladat az, hogy a rendes közgyűlések a törvény szellemének megfelelően előkészíttessenek, arról a közgyűlési tagok kellő módon és kellő időben ér-

tesíttessenek és a *közgyűlések* oly időben tartassanak, hogy azokon úgy a hivek, mint az elnökség, kellő nyugalommal teljesíthessék kötelességüket.

Mi, unitáriusok, sokkal jobban szeretjük egyházunkat, sem hogy egyházunknak ártani akarnánk! Már pedig ma — a többi egyházak lelkes munkája idején — ártalmas tünetnek tartjuk, ha az unitárius hivek az egyházi ügyek iránt fokozott érdeklődést nem tanúsítanak. (—)

Istentiszteletek sorrendje

1. A Koháry-utcai templomban szolgál:

Március 15-én, délelőtt 11 órakor
JÓZAN MIKLÓS.

Március 16-án, délelőtt 11 órakor
BARTÓK GÉZA polgárdi-i lelk. (Rádiós)

Március 16-án, délután 5 órakor
BARABÁS ISTVÁN.

Március 23-án délelőtt 11 órakor
BARABÁS ISTVÁN.

Március 23-án délután 5 órakor
BARABÁS ISTVÁN.

Március 30-án, délelőtt 11 órakor
JÓZAN MIKLÓS.

Március 30-án, délután 5 órakor
BARABÁS ISTVÁN.

A Rákos-utcai kápolnában:

Március 15-én, délelőtt 10 órakor
PETHŐ ISTVÁN.

Március 16-án, délelőtt 10 órakor
DR. CSIKI GÁBOR.

Március 16-án, délután 5 órakor
DR. CSIKI GÁBOR.

Március 23-án, délelőtt 10 órakor
DR. CSIKI GÁBOR.

Március 23-án, délután 5 órakor
PETHŐ ISTVÁN.

Március 30-án, délelőtt 10 órakor
DR. CSIKI GÁBOR.

**Március 30-án, délután 5 órakor
DR. CSIKI GÁBOR.**

**Március 30-án, délelőtt 10 órakor
PETHŐ ISTVÁN (Pestszentlőrinc)**

Channing-év.

Ebben az esztendőben van 150. évfordulója Channing (Csenning) Ellery Vilmos amerikai unitárius lelkipásztor születésének. Az Egyház Képviselő Tanács elrendelte, hogy gyülekezeteinkben emlékünnepek tartásával ujítsák föl az unitárius közönségben a Channing emlékét.

A budapesti Dávid Ferenc Egylet múlt havi ülésén áldozott Channing szelleme előtt kegyeletes emlékezéssel *Józan M.* vikárius atyánkfia felavatása keretében. A korábbi években Istenben boldogult Percelné Kozma Flóra *Channing szelleme* című munkáját külön füzetben is kiadta a bpesti egyházközség. Ezek a füzetek még ma is kaphatók.

Az *Értesítő*-ben is óhajtanánk ebben az évben, amennyire a lap szűk keretei megengedik — bővebben foglalkozni Channinggel. Leghelyesebbnek tartjuk, ha magát Channinget szólaltatjuk meg. Mert Channing munkáinak igen nagy része örökéletű. Amit ezelőtt 100 évvel az önművelésről, az Istenről, az emberi méltóságról, a szellemi szabadságról, a jövő vallásáról írt és mondott — ma is aktuális, eleven és új.

Az Értesítő olvasóihoz!

A budapesti unitárius egyházközség közgyűlése 1929 dec. 15-én tartott ülésen az *Értesítő* alakját megváltoztatta. Ezután az Unitárius Közlöny formájában jelenik meg havonta kétszer.

A sok hátralékra való tekintettel azt a határozatot hozta, hogy 1930 április 1-től kezdve az *Értesítő*t csak azoknak részére küldi meg, akik addig hátralékaikat rendezik és továbbra is előfizetnek. Akik nem tudnak előfizetni, de az *Értesítő*t mégis jártni akarják, sziveskedjenek a szerkesztőséget levelezőlapon értesíteni és ingyen példányokat kérni.

H I R E K

Bőjti istentiszteleteinket március 9-én a Koháry utcai templomunkban megkezdettük. Az istentiszteletek kezdete minden vasárnap délután 5 óra.

Március 15-én a hálaadó istentisztelet a Koháry utcai templomban, délelőtt 11 órakor kezdődik.

Március 16-án *Bartók* Géza polgárdi-i lelkipásztor atyánkfia szolgál a Koháry-utcai templomban. Az istentiszteletet a rádió is közvetíti. Igen örülünk azon, hogy így vidéki lelkipásztorainak is alkalom nyílik a nagy közönség előtt való bemutatkozásra. Azt szeretnők, ha mindenik vidéki lelkipásztorunk vállalná sorjában a kifelé is szóló szent szolgálatot.

A konfirmáció az idén május 29-én, Áldozócsütörtökön lesz a Koháry-utcai templomban. A növendékek előkészítése március hó 23-án kezdődik. A lelkészi hivatal kéri a szülőket, hogy akiknek konfirmándus gyermekeik vannak, sziveskedjenek a jelzett napon délután 4 órára a lelkészi irodába (V., Koháry-utca 4. sz.) elküldeni.

Jancsi László hitoktató lelkipásztor atyánkfia meghülés folytán megbetegedett. Örömmel tudatjuk, hogy állapota apanyira javult, hogy az ágyból fölkelhetett. Óráit három lelkipásztor vállalta s így a hitoktatásban hiány nem lesz.

Kedves lelkipásztor társunknak szeretettel közvetítjük az érdeklődők jókívánatait és jó reménységgel várjuk teljes gyógyulását.

A szegedi egyetem L. C. *Cornish* atyánkfiát, az Amerikai Unitárius Társulat elnökét az államtudományok tiszteleti doktorává választotta a magyar ügy külföldi védelmének elismeréséül. A kormányzó most megengedte, hogy az egyetem *Cornish* atyánkfiát doktorrá avassa és részére az oklevelet kiállithassa.

Cornish a második külföldi unitárius tb. doktora a szegedi egyetemnek. Az első *Drummond* atyánkfia, az Angol Unitárius Társulat főtitkára, a budapesti Misszióház egyik megalapozója.

Nyugalomba vonult lelkipásztorok. Három derék erdélyi lelkipásztorunk bucsuzott el a szószéktől a közeli hónapokban. *Kisgyörgy* Sándor vargyasi, *Németh* István torockói és *Osváth*

Gábor úrmösi lelkipásztorok. Az első 53, a második 47, a harmadik 42 éven át szolgált egyházunkat. Kisgyörgy Sándort még Kriza püspök nevezte ki. Derék, kiváló, nagy tisztelettel körülvett becsületes munkások voltak. Sokáig élvezték a jól megérdemelt nyugalmat!

Taft halála. Az Amerikai Egyesült Államoknak az 1909—1913. években volt elnöke, Taft, március 8-án elhunyt. Legutóbb szövetségi legfőbb bíró, a „bírák bírása” volt. Lelkes, jó unitárius volt és jó barátja Magyarországnak. Nyugodjék csendesen!

Főgondnokunk gyásza. Ferenczy József vajdahunyadi gyógyszerész atyánkfia, az egyházi főtanács tagja Budapesten, ahol gyógyulást keresett, váratlanul elhunyt. Dr. Ferenczy Géza egyházunk főgondnoka testvérét gyászolja a boldogultban. Temetése március 7-én volt a Kerepesi temetőben. Nyugodjék csendesen!

Vitéz Kendeh-Kirchknopf Gusztáv a bányakerületi evang. egyház középponti lelkésze, a Luther Társaság igazgatója, volt kolozsvári lelkipásztor március 9-én szent szolgálata közben hirtelen elhunyt. Az élete delén levő kiváló lelkipásztort a székesfőváros által adományozott sirba, a Kerepesi temetőbe helyezték nagy részvét mellett örök nyugalomra. Evangélikus testvéreink gyászában igaz érzéssel osztozunk.

Brassai a magyar Pantheonban. A kultuszminiszter megbizta Istók János székely szobrászt, hogy készítse el Brassai Sámuel volt kolozsvári egyetemi tanár plakettjét. Ezt a plakettet Szegeden a fogadalmi templom körül futó árkádok alá helyezik majd a többi magyar tudós plakettjei sorába. A plakett bronzba öntve hirdeti az Alföldön Erdély nagy fiának hervadhatatlan érdemeit.

Cserkészeink kedves szülőit szeretettel meghívja és várja a parancsnokság f. évi március 23-án, déli 12 órakor a tanácsteremben (Koháry u. 4.) tartandó szülői értekezletre.

Szöts Ernőt, a Rádió igazgatóját a kormányzó úr kormányfőtanácsossá nevezte ki. Szöts Ernő mindig jóindulattal kezelte istentiszteleteinknek rádión való közvetítését. A megérdemelt kitüntetéshez őszinte szívből gratulálunk.

A Brassai Sámuel Ifjusági Egyesület március 15-én d. u. fél 6 órakor a Rákos utcai kápolnában nemzeti ün-

nepet rendez, amelyre unitárius testvéreinket és az érdeklődőket ez uton hívja szeretettel

az ifjuság

Kinek van meg? Ferencz József Unitárius Kis Tükör c. könyvét keressük. Akinek megvan, sziveskedjék, ha másképpen nem lehet, kölcsön adni tanulóink számára. *A lelkeszi hivatal.*

Dr. Boros György unitárius püspök Dr. Brassai Sámuel Élete c. munkája kapható a Studium könyvkereskedésben, Múzeum-körut. A könyv ára 14 Pengő.

A budapesti egyházközség presbiteriuma március 3-án tartotta negyedévi ülését a tanácsteremben. Az ülésen Józán Miklós lelkész és báró dr. Daniel Gábor gondnok atyánkfiai elnököltek. Letárgyalta és elfogadásra ajánlotta a közgyűlésnek az 1929. évi számadást. A bizottságok előterjesztései és indítványok foglalták le az ülés idejének többi részét.

„Énekes könyvet az ifjuságnak“ mozgalom céljaira egy-egy énekes könyvre ajándékozott: Dalmady Miklósné, Boncza Ferenc, Józán Miklós 2·50—2·50 fill. A szives adományokat köszönettel nyugtázzuk és szegény ifjuságunk ügyét a jó szivek pártoló szeretetébe ajánljuk.

A Dávid fillér-alapra ujólag adakoztak: Pauspertlné Fekete Teréz 365, Filep József 200, Mihálovits Lászlóné 100, Csegezy Árpád 100, Hegedüs Szilárd 300, Dr. Enyedi Róbertné 370 fill. A gyűjtés eddig 141,320 fill.

Gál Miklós, pénztáros

A Dávid Ferenc Egyletbe léptek és tagsági díjat fizettek: (I. folytatás) **Rendes tagok:** lókodi dr. Sándor Jenő 2 pengő, Csécs Elemér 2 pengő, Rend Aurél 2 pengő, dr. Rédiger Zoltán 10 pengő (1930-34 évre), dr. Szegedi Istvánné 2 pengő, Weisz Margit 2 pengő, dr. Barabás Zoltán 2 pengő, Boncza Ferenc 4 pengő tagdíj 1930-ra és adomány; Dimény Lajos 2 pengő, vitéz dr. Zsakó Gyula 10 pengő (1930-34. évre), dr. Zsakó István 2 pengő, Dimény Mózes 2 pengő, Ádám Dénes 2 pengő. **Pártoló tagok:** Alcht Melitta 3 pengő.

A küldött tagdíjakat és adományokat köszönettel nyugtázzuk, egyben kérjük hiveseinket, hogy akik még nem küldötték be tagdíjikat, azokat beküldeni sziveskedjék, hogy az Egylet kereteit így kiépíthessük. Budapest, IX. Rákos u. 3. a D. E. F. Elnöksége.